

150 aastat tagasi, 30. novembril 1875, sündis Virumaal Otto August Strandman. Strandmanist sirgus Eesti poliitikataeva üks eredaid tähti, kes koos Jüri Vilmsiga asutasid Eesti Tööerakonna, ta oli kahekordne Eesti valitsusjuht (nii peaministri kui riigivanemana), kõige esimene Riigikogu esimees, minister neljas erinevas valitsuses ja muidugi diplomaat.

Mälestuspuhk Tallinna Siselinna kalmistul

Riigivanema sünnipäeval, 30. novembril kell 14 korraldab MTÜ Konstantin Pätsi Muuseum mälestuspuhu Strandmani haua Tallinna Siselinna Kaarli kalmistul. Mälestustalitusel osalevad presidendi kantselei, riigikogu, riigikantselei, välisministeerium ja Strandmani perekonna esindajad, samuti Eesti Lipu Seltsi, Memento, Eesti Eruohvitseride Kogu ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu liikmed ning J. Westholmi Gümnaasiumi noored.

Strandmani hõbemünt ja konverents

4. detsembril 2025 kell 15 esitletakse Riigikogu Valges saalis riigivanem Otto Strandmani hõbemünti. Hõbemündi kujunduse autor on Tanel August Lind. Mündil on Otto Strandmani portree ning mündi nimiväärtus, 15 eurot. Mündi esikülge kaunistavad Eesti suur riigivapp, tekst „Eesti Vabariik“, aastaarv 2025 ja Otto Strandmani allkiri.

Enne hõbemündi esitlust toimub Otto Strandmanile pühendatud konverents. Põhiettekande teeb elulooraamatu „Otto Strandman. Elulugu ja elu lugu“ autor Kalev Kukk.

Riigivanem O. Strandmani tähendus

Piltlikult öeldes sikutas riigivanem Otto Strandman Eesti ühiskonna agraarajast moodsesse aega, so õigusriigi ja demokraatia rüppe. Tema energilisel juhtimisel sõudis Eesti majandus idaturu kammitsaist välja, raha viidi kulla standardile ning orienteeruti Lääne- ja Kesk-Euroopa turgudele.

Strandman oli tark ja elukogenud riigijuht, kelle 1921. aastal väljendatud sõnad juhivad meid ka täna:

Kõikide ilusate sõnade peale vaatamata, annavad rõhujad rahvad rõhututele enesemääramise õiguse ainult olude sunnil, hambaid kiristades. Sellepärast peavad need rahvad, kes praeguses poliitilises keerus oma iseseisvust saavutanud, valvel olema, et mitte sellest jälle ilma jääda. Võib olla kindel, et leitakse vabandus igasuguseks pealetungimiseks. Ja kui ei peaks leitama, siis talitatakse ka ilma selleta!

Otto Strandmani isiklik elus oli täis katsumusi. Viimaseks peatükiks selles on Eestit okupeerinud Nõukogude Liidu julgeolekuasutuse NKVD kutse ülekuulamisele 5. veebruaril 1941. Strandman mõistis, et tagasiteed sealt ei ole. Ta korraldas 4. veebruaril 1941 oma lähedastele lõunasöögi Kadapiku talus ning seejärel võttis endalt elu. Strandman on ainus Eesti Vabariigi riigivanem, kes maeti Eestimaa kodumulda.